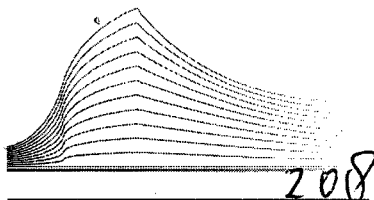

Datum van
inontvangstneming

:

05/12/2014

C-492/14-1
208 / 25 / 14

NB/AD

208

Repertoriumnummer 2014 / 10756
Datum van uitspraak 2 september 2014
Rolnummer 2004/4110/A en 2011/2883/A

Uitgifte

Uitgereikt aan	Uitgereikt aan	Uitgereikt aan
op €	op €	op €

☐ Niet aan te bieden aan de
ontvanger

Tussenvonnis – op tegenspraak –
prejudiciële vraag Hof van Justitie

Trefwoorden:
Energie – Vlaamse Gewest –
distributiekosten –
steunmaatregelen.

Bijslagen:
- dagvaarding van 2004
- dagvaarding in tussenkomst van
april 2005
- tussenvonnis
- dagvaarding in tussenkomst van
23 februari 2011
- 6 conclusies
- verzoekschrift heropening
debatten
- opmerkingen nv Essent Belgium.

Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel, 25ste Kamer

Vonnis

VON-DIV

Aangeboden op 09 SEP. 2014
Niet te registreren D'HOOGHE

Ingeschreven in het register van het Hof van Justitie onder nr. 977.419		
Luxemburg	07. 11. 2014	De Griffier, voor deze
Fax/E-mail:	Maria Manuela Ferreira	
Neergelegd op:	05.11.14	Hoofdadministrateur

VBKAD

IN DE ZAAK VAN (AR nr. 2004/4110/A) :

De nv **ESSENT BELGIUM**, (voorheen de nv **WATTPLUS**), met zetel te 2140 Antwerpen, Noordersingel 19, KBO nr. 0476.243.769,

eiseres,

bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. David Haverbeke en mr. Wouter Vandorpe, advocaten met kantoor te 1040 Brussel, Louis Schmidtdaan 29,

TEGEN :

HET VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse regering in de persoon van de minister-president en voor wie optreedt de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, waarvan de burelen gevestigd zijn te 1000 Brussel, Koning Albert II-laan 20 bus 1,

verweerder,

bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Sven Vernailen, advocaat, met kantoor te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg, 33,

TUSSENGEKOMEN IN DE ZAAK :

1. **IMEA**, Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening Antwerpen, publiekrechtelijke rechtspersoon met een rechtsvorm waarvan de kenmerken vastgesteld zijn krachtens de bepalingen van het Vlaams Decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, met zetel in het stadhuis van Antwerpen te 2000 Antwerpen, Grote Markt, KBO nr. 0204.647.234;
2. **IMEWO**, Intercommunale Maatschappij voor Energievoorziening in West- en Oost-Vlaanderen, publiekrechtelijke rechtspersoon met een rechtsvorm waarvan de kenmerken vastgesteld zijn krachtens de bepalingen van het Vlaams Decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, met zetel in het stadhuis van Eeklo te 9900 Eeklo, Markt 34, KBO nr. 0215.362.368;
3. **INTERGEM**, Intercommunale Vereniging voor Energielevering in Midden-Vlaanderen, publiekrechtelijke rechtspersoon met een rechtsvorm waarvan de kenmerken

vastgesteld zijn krachtens de bepalingen van het Vlaams Decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, met zetel in het stadhuis van Dendermonde te 9200 Dendermonde, Grote Markt, KBO nr. 0220.764.971;

4. **IVEKA**, Intercommunale Vereniging voor de Energiedistributie in de Kempen en het Antwerpse, publiekrechtelijke rechtspersoon met een rechtsvorm waarvan de kenmerken vastgesteld zijn krachtens de bepalingen van het Vlaams Decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, met zetel in het stadhuis van Malle te 2390 Malle, Antwerpsesteenweg, 246, KBO nr. 0222.030.426;

5. **IVERLEK**, publiekrechtelijke rechtspersoon met een rechtsvorm waarvan de kenmerken vastgesteld zijn krachtens de bepalingen van het Vlaams Decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, met maatschappelijke zetel te 3012 Leuven (Wilsele), Aarschotsesteenweg 58, KBO nr. 0222.343.301;

6. De burgerlijke vennootschap onder de vorm van een cvba **GASELWEST**, met zetel in het stadhuis van Roeselare, te 8800 Roeselare, Botermarkt 2, KBO nr. 0215.266.160;

7. De burgerlijke vennootschap onder de vorm van een cvba **SIBELGAS**, met zetel in het gemeentehuis van Sint-Joost-ten-Noode, te 1210 Sint-Joost-ten-Noode, Sterrenkundelaan 13, KBO nr. 0229.921.078;

tussenkomende partijen - eiseressen op tegenvordering

allen bijgestaan door mr. Xavier Remy en mr. Pieter De Bock, advocaten met kantoor te 1050 Brussel, Louizalaan, 65 bus 2 en op de zitting vertegenwoordigd door mr. De Bock, advocaat;

EN IN DE ZAAK VAN (AR nr. 2011/2883/A):

De nv **ESSENT BELGIUM**, (voorheen de nv **WATTPLUS**), met zetel te 2140 Antwerpen, Noordersingel 19, KBO nr. 0476.243.769,

eiseres,

bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. David Haverbeke en mr. Wouter Vandorpe, advocaten met kantoor te 1040 Brussel, Louis Schmidlaan 29,

DE LAAT

TEGEN :

1. De opdrachthoudende vereniging **INTER-ENERGA**, met zetel te 3500 Hasselt, Trichterheideweg 8, KBO nr. 0207.165.769;
2. De opdrachthoudende vereniging **IVEG**, met zetel te 2660 Antwerpen-Hoboken, Antwerpsesteenweg 260, KBO nr. 0212.704.370;
3. De opdrachthoudende vereniging **INFRAX WEST**, met zetel te 8820 Torhout, Noordlaan 9, KBO nr. 0205.157.176;
4. De openbare instelling onder de vorm van een cvba **PROVINCIALE BRABANTSE ENERGIEMAATSCHAPPIJ**, afgekort **PBE**, met zetel te 3210 Lubbeek, Diestsesteenweg 126, KBO nr. 0203.563.111;

verweerster in tussenkomst en gemeenverklaring

allen bijgestaan door mr. Nathalie Ulburghs en mr. Kris van der Beek, advocaten met kantoor te 3500 Hasselt, Gouverneur Roppesingel 131 en op de zitting vertegenwoordigd door mr. Van der Beek,

5. De **VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELECTRICITEITS- EN GASMARKT**, afgekort **VREG**, met zetel te 1000 Brussel, Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan, 20 bus 19,

verweerster in tussenkomst

bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Sven Vernaillen, advocaat, met kantoor te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg, 33,

* * *

In deze zaak spreekt de rechtbank volgend vonnis uit.

De rechtbank heeft kennis genomen van de stukken van de rechtspleging, en meer in het bijzonder van :

In de zaak AR nr. 2004-4110-A:

- de dagvaarding, op verzoek van de nv Essent Belgium op 15 maart 2004 betekend aan het Vlaamse Gewest;
- de dagvaardingen in tussenkomst en gemeenverklaring, op verzoek van de nv Essent, in april 2005 betekend aan Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Gaselwest, Sibelgas en Imea;

- het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, 25ste kamer, van 4 april 2006;
- de “derde hernemende syntheseconclusies” voor de nv Essent Belgium;
- de op 29 november 2013 ingediende syntheseconclusie voor het Vlaamse Gewest;
- de op 30 januari 2014 ingediende syntheseconclusies voor Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Gaselwest, Sibelgas en Imea;
- het verzoekschrift tot heropening van de debatten voor het Vlaamse Gewest ingediend op 10 juli 2014;
- de opmerkingen voor de nv Essent Belgium, ingediend op 18 juli 2014.

In de zaak AR nr. 2011-2883-A:

- de dagvaarding in tussenkomst en gemeenverklaring, op verzoek van de nv Essent op 23 februari 2011 betekend aan Inter-Energa, Iveg, Infrax-West, de PBE en de VREG;
- de “derde hernemende syntheseconclusies” voor de nv Essent Belgium;
- de “syntheseconclusie na beschikking dd. 08/01/2013” voor Inter-Energa, Iveg, Infrax-West en de PBE;
- de op 29 november 2013 ingediende syntheseconclusie voor de VREG.

Op de openbare terechtzittingen van 11 en 13 februari 2014 zijn de advocaten van partijen gehoord in hun middelen en hun conclusies. Na pleidooien en neerlegging van de stukken, is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals nadien gewijzigd, werden nageleefd.

* * *

I. UITEENZETTING.

1. De feiten die hebben geleid tot het voorliggende geschil en de procedure zijn samengevat in het vonnis dat de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, 25ste kamer, in deze zaak op 4 april 2006 heeft uitgesproken. De rechtbank herneemt deze uiteenzetting en vult ze aan als volgt.

2. De nv Essent Belgium – voordien de nv Wattplus – is een onderneming die elektriciteit levert aan afnemers langs het distributienet in Vlaanderen. Zij legt zich naar eigen zeggen toe op de levering van “groene stroom” aan de eindgebruikers.

Sinds 1 januari 2003 levert de nv Essent Belgium elektriciteit aan niet-residentiële klanten in Vlaanderen en sinds 1 juli 2003 – datum van de volledige vrijmaking van de

elektriciteitsmarkt in Vlaanderen – levert de nv Essent Belgium ook elektriciteit aan residentiële klanten in Vlaanderen.

Het doel van de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt is de energiemarkt open te stellen voor mededingen zodat alle verbruikers de vrije keuze van elektriciteitsleverancier krijgen.

Omdat groene stroom volgens de nv Essent Belgium zeer moeilijk verkrijgbaar is op de Belgische markt, aangezien de quasi-totaliteit van de productie ervan in handen is van de historische marktspeler, die een concurrent is, heeft de nv Essent Belgium groene stroom ingevoerd uit het buitenland – voornamelijk uit Nederland.

De nv Essent voert aan dat zij de concurrentie met deze historische marktspeler kon aangaan doordat de decreetgever de distributie van groene stroom aanvankelijk kosteloos had gemaakt. Door opeenvolgende wijzigingen in de toepasselijke reglementering vanaf 30 april 2003, werd uit het buitenland ingevoerde groene stroom echter uitgesloten van het voordeel van de kosteloze distributie.

Op die manier verloor de nv Essent het voordeel van de kosteloze distributie, waarvan zij was uitgegaan bij het opstellen van haar ondernemingsplan.

3. De opeenvolgende wijzigingen in de reglementering die voor deze zaak van belang is, kunnen als volgt worden samengevat.

Het vrijmaken van de elektriciteitsmarkt.

De verplichting voor de overheid tot het vrijmaken van de elektriciteitsmarkt, vloeide voort uit de Europese richtlijn 96/92/EG van 19 december 1996 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, die later werd vervangen door de Europese richtlijn 2003/54/EG van 26 juni 2003 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van Richtlijn 96/92/EG.

In Vlaanderen werden deze Europese richtlijnen, voor wat de aspecten betreft die tot de bevoegdheden van de gewesten behoren, omgezet door het decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: Elektriciteitsdecreet).

Het elektriciteitsdecreet bevat een aantal bepalingen in verband met “groene stroom”, omschreven als “elektriciteit, opgewekt door gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen” (artikel 2, 16°). Onder “hernieuwbare energiebronnen” wordt verstaan: “alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen of kernsplijting die op een duurzame wijze ingezet kunnen worden” (artikel 2, 15°).

De distributie van groene stroom.

Hoofdstuk III van het Elektriciteitsdecreet bevat bepalingen in verband met de "toegang tot het distributienet". Onder "distributienet" wordt verstaan: een "binnen een geografisch afgebakend gebied geheel van verbindingen met een nominale spanning gelijk aan of lager dan 70 kV en de daarmee verbonden transformator-, schakel-, verdeel- en onderstations en andere hulpmiddelen die noodzakelijk zijn voor de distributie van elektriciteit op regionaal of lokaal niveau" (artikel 2, 2°).

In afwijking van de regel dat de netwerkbeheerder zijn net tegen betaling ter beschikking stelt van leveranciers (artikel 11), bevat artikel 15 van het Elektriciteitsdecreet een gunstregeling voor een bepaald soort distributie van groene stroom:

"Art. 15. De netbeheerder voert alle taken die noodzakelijk zijn voor de distributie van groene stroom, met uitzondering van de aansluiting op het distributienet, kosteloos uit.

De Vlaamse regering kan de regeling in het eerste lid beperken."

Beperking kosteloze distributie tot stroom van productie-installaties aangesloten op de distributienetten in het Vlaamse Gewest.

Ter uitvoering van onder meer artikel 15 van het Elektriciteitsdecreet heeft de Vlaamse regering op 28 september 2001 een besluit genomen "inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen".

In verband met de distributie van groene stroom, bepaalde artikel 14 van het Besluit van 28 september 2001 in zijn oorspronkelijke versie :

"Art. 14. Elke leverancier meldt maandelijks per afnemer en per nettarijperiode aan de betrokken netbeheerders de via hun distributienet vervoerde hoeveelheid elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen die voorkomen op de lijst vastgelegd in artikel 8, § 1.

De netbeheerder voert de taken, genoemd in artikel 15 van het Elektriciteitsdecreet, kosteloos uit op basis van de krachtens het vorige lid opgelegde melding,

Voor elektriciteit die niet opgewekt wordt in het Vlaamse Gewest levert de instantie, bevoegd voor het afleveren van groenestroomcertificaten voor de betrokken productieplaats, aan de reguleringsinstantie een attest af dat garandeert dat deze elektriciteit werd opgewekt uit een hernieuwbare energiebron die voorkomt op de lijst, vastgelegd in artikel 8, § 1, en bestemd is voor een eindafnemer in Vlaanderen."

Aldus kwam elektriciteit die niet was opgewekt in het Vlaamse Gewest, wel in aanmerking voor de kosteloze distributie, op voorwaarde dat werd aangetoond dat deze elektriciteit was opgewekt uit een hernieuwbare energiebron en bestemd was voor een eindafnemer in Vlaanderen.

Deze bepaling werd vervangen door het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 “tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen”, in werking getreden op 30 april 2003.

Het nieuwe artikel 14 luidt als volgt:

“Art. 14. § 1. Overeenkomstig artikel 15, tweede lid, van het Elektriciteitsdecreet, wordt de kosteloze distributie, bedoeld in artikel 15, eerste lid, van hetzelfde decreet, beperkt tot de injectie van elektriciteit opgewekt door de productie-installaties aangesloten op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest.

§ 2. Een leverancier van elektriciteit die is opgewekt uit een hernieuwbare energiebron, vermeld in artikel 8, rekent voor de distributie ervan, bedoeld in artikel 15, eerste lid, van het Elektriciteitsdecreet, geen kosten door aan de eindafnemer van deze elektriciteit op diens tussentijdse factuur en eindafrekening.

§ 3. Elke leverancier meldt maandelijks aan iedere netbeheerder welke afnemers, aangesloten op zijn distributienet, hij geheel of gedeeltelijk van elektriciteit zal voorzien die is opgewekt uit een hernieuwbare energiebron, vermeld in artikel 8.

§ 4. De netbeheerder meldt maandelijks, aan de reguleringsinstantie en de betrokken leverancier :

1° de geaggregeerde verbruiksgegevens, per betrokken leverancier, van de op zijn net aangesloten eindafnemers van elektriciteit die is opgewekt uit een hernieuwbare energiebron, vermeld in artikel 8;

2° de geaggregeerde injectiegegevens van de productie-installaties van elektriciteit uit een hernieuwbare energiebron, vermeld in artikel 8, aangesloten op zijn distributienet, waarvoor de betrokken leverancier geregistreerd staat in het toegangsregister van de netbeheerder.

§ 5. De reguleringsinstantie berekent, per leverancier, op basis van de gegevens, bedoeld in § 4, de verhouding van de som van diens injecties op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest ten opzichte van de som van diens leveringen aan eindafnemers aangesloten op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest. De VREG deelt deze verhouding mee aan de betrokken netbeheerders.

Indien de verhouding, bedoeld in het eerste lid, gelijk is aan of hoger is dan 1, rekent de betrokken netbeheerder, voor het verbruik, bedoeld in § 4, 1°, de tarieven, bedoeld

blad

in de artikelen 5 tot en met 7 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven voor de aansluiting op de distributienetten en het gebruik ervan, de ondersteunende diensten geleverd door de beheerders van deze netten en inzake de boekhouding van de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit, niet door aan de leverancier.

Indien de verhouding, bedoeld in het eerste lid, hoger is dan 1, wordt het verschil tussen de som van de injecties en de som van de leveringen, bedoeld in het eerste lid, overgedragen naar de volgende maand.

Indien de verhouding, bedoeld in het eerste lid, lager is dan 1, rekent de betrokken netbeheerder, voor het verbruik, bedoeld in § 4, 1°, de tarieven, bedoeld in de artikelen 5 tot en met 7 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 betreffende de algemene tariefstructuur en de basisprincipes en procedures inzake de tarieven voor de aansluiting op de distributienetten en het gebruik ervan, de ondersteunende diensten geleverd door de beheerders van deze netten en inzake de boekhouding van de beheerders van de distributienetten voor elektriciteit, niet door aan de leverancier pro rata de verhouding, bedoeld in het eerste lid.

§ 6. De netbeheerders verrekenen vanaf 1 januari 2003 jaarlijks tussen elkaar de bedragen, bedoeld in § 5, pro rata de op hun distributienet geleverde elektriciteit.

§ 7. De reguleringsinstantie kan nadere technische regels vaststellen met betrekking tot de procedure die moet worden gevolgd in uitvoering van § 2 tot en met § 6."

Aldus werd de kosteloze distributie van groene stroom beperkt tot "de injectie van elektriciteit opgewekt door de productie-installaties aangesloten op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest".

De nv Essent Belgium heeft een beroep tot schorsing en een beroep tot nietigverklaring ingesteld tegen dit besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003.

Bij arrest nr. 127.031 van 12 januari 2004 heeft de Raad van State artikel 2 van het besluit geschorst. In zijn arrest overweegt de Raad van State dat het middel waarin wordt aangevoerd dat de bestreden regeling het vrije goederenverkeer binnen België aantast, ernstig is.

Uitbreiding kosteloze distributie tot stroom van productie-installaties die rechtstreeks in een distributienet in België injecteren.

Het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 werd vervolgens opgeheven door het besluit van de Vlaamse regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen.

MBLAD

Dat besluit van 5 maart 2004 bevat een hoofdstuk III over de gratis distributie van elektriciteit opgewekt uit hernieuwbare energiebronnen.

Artikel 18 van hoofdstuk III heeft hetzelfde voorwerp en grotendeels dezelfde inhoud als artikel 14 van het opgeheven besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001. Het nieuwe artikel 18 luidt als volgt:

“Art. 18. § 1. Overeenkomstig artikel 15, tweede lid, van het Elektriciteitsdecreet, wordt de kosteloze distributie, bedoeld in artikel 15, eerste lid, van hetzelfde decreet, beperkt tot de elektriciteit die geleverd wordt aan eindafnemers aangesloten op een distributienet gelegen in het Vlaamse Gewest en die opgewekt is uit een hernieuwbare energiebron, bedoeld in artikel 15, in een productie-installatie die haar elektriciteit rechtstreeks injecteert in een in België gelegen distributienet.

§ 2. Een leverancier van elektriciteit, zoals bedoeld in § 1, rekent voor de distributie ervan, bedoeld in artikel 15, eerste lid, van het Elektriciteitsdecreet, geen kosten door aan de eindafnemer van deze elektriciteit op diens eindafrekening.

§ 3. Een leverancier van elektriciteit maakt maandelijks aan iedere distributienetbeheerder een lijst over met de eindafnemers, die op diens net zijn aangesloten en die door de leverancier worden voorzien van elektriciteit, zoals bedoeld in § 1, met per eindafnemer aanduiding van het aandeel elektriciteit, zoals bedoeld in § 1, in de totale elektriciteitslevering aan deze eindafnemer.

Deze lijsten worden eveneens overgemaakt aan de VREG.

§ 4. De distributienetbeheerder meldt maandelijks, aan de VREG en de betrokken leverancier de geaggregeerde afnamegegevens, per betrokken leverancier, van de op zijn net aangesloten eindafnemers van elektriciteit, zoals bedoeld in § 1.

§ 5. De VREG berekent de som van de leveringen van een leverancier van elektriciteit, zoals bedoeld in § 1, op basis van de gegevens, bedoeld in de §§ 3 en 4.

§ 6. De leveranciers leggen maandelijks bewijsstukken voor aan de VREG die garanderen dat een bepaalde hoeveelheid elektriciteit werd opgewekt uit een hernieuwbare energiebron die voorkomt op de lijst, vastgelegd in artikel 15, en bestemd is voor een eindafnemer in het Vlaamse Gewest. Het voorgelegde bewijsstuk dient het unieke bewijsstuk te zijn dat voor deze bepaalde hoeveelheid elektriciteit werd uitgereikt. De VREG berekent de hoeveelheid elektriciteit die door deze bewijsstukken wordt gedekt.

§ 7. De VREG berekent, per leverancier, de verhouding tussen enerzijds, de hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 6, en anderzijds, de hoeveelheid elektriciteit, zoals bedoeld in § 5. De VREG deelt deze verhouding mee aan de betrokken distributienetbeheerders.

Indien de verhouding, bedoeld in het eerste lid, gelijk is aan of hoger is dan 1, rekent de betrokken distributienetbeheerder, voor het verbruik, bedoeld in § 4, zijn geldende tarieven niet door aan de leverancier.

Indien de verhouding, bedoeld in het eerste lid, hoger is dan 1, wordt het verschil tussen de hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 6, en de hoeveelheid elektriciteit, bedoeld in § 5, overgedragen naar de volgende maand.

Indien de verhouding, bedoeld in het eerste lid, lager is dan 1, rekent de betrokken distributienetbeheerder, voor het verbruik, bedoeld in § 4, zijn geldende tarieven niet door aan de leverancier pro rata de verhouding, bedoeld in het eerste lid.

§ 8. De distributienetbeheerders, met uitzondering van de distributienetbeheerder die eveneens beheerder is van het transmissienet, zoals aangewezen overeenkomstig artikel 10 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, verrekenen jaarlijks tussen elkaar de bedragen, bedoeld in § 7, pro rata de op hun distributienet geleverde elektriciteit.

§ 9. De VREG kan nadere technische regels vaststellen met betrekking tot de procedure die moet worden gevolgd in uitvoering van § 2 tot en met § 8."

Voortaan komt dus ook voor kosteloze distributie in aanmerking, niet enkel de groene stroom die rechtstreeks geïnjecteerd wordt in een distributienet dat in het Vlaams Gewest gelegen is, maar ook de groene stroom die in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest of in het Waals Gewest is geproduceerd en die aldaar rechtstreeks in een distributienet is geïnjecteerd (en vervolgens in het Vlaams Gewest is binnengebracht).

De nv Essent Belgium heeft ook tegen dit besluit van 5 maart 2004 een beroep tot schorsing en een beroep tot nietigverklaring ingesteld bij de Raad van State.

Bij arrest nr. 138.837 van 23 december 2004 heeft de Raad van State de artikelen 15 en 18 van het besluit van 5 maart 2004 geschorst.

Afschaffing kostenloze distributie groene stroom.

De genoemde decreets- en verordeningsbepalingen zijn later nog gewijzigd.

Het aangehaalde artikel 15 van het Elektriciteitsdecreet, dat bepaalde dat de netbeheerder de distributie van groene stroom kosteloos uitvoert, werd opgeheven bij decreet van 24 december 2004.

Het voordeel van de kosteloze distributie van groene stroom, waarvan de nv Essent Belgium was uitgegaan in haar ondernemingsplan, is daardoor afgeschaft.

Het besluit van de Vlaamse regering van 5 maart 2004 is formeel aan die wijziging aangepast bij besluit van de Vlaamse regering van 25 maart 2005, dat artikel 18 van dat besluit opheft. De opheffing heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2005, zijnde de datum waarop de opheffing van artikel 15 van het Elektriciteitsdecreet in werking is getreden.

Het Elektriciteitsdecreet werd intussen vervangen door het decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid, dat in werking is getreden op 1 januari 2011.

4. De thans voorliggende procedure is ingesteld door de nv Essent Belgium, die op 15 maart 2004 het Vlaamse Gewest heeft gedagvaard voor de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Deze zaak is ingeschreven in de algemene rol onder nummer 2004/4110/A.

In de loop van de maand april 2005 heeft de verzoekende partij de zeven distributienetbeheerders – Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Gaselwest, Sibelgas en Imea – gedagvaard om tussen te komen in dit geding.

5. Bij vonnis van 4 april 2006 heeft de rechtbank de zaak verzonden naar de bijzondere rol, in afwachting van het arrest van de Raad van State over de ingestelde beroepen tot nietigverklaring.

De Raad van State heeft bij arrest nr. 204.108 van 19 mei 2010 artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen, waarbij artikel 14 van het genoemde besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 was vervangen, vernietigd.

Daarmee werd dus de regeling vernietigd die de kosteloze distributie van groene stroom beperkte tot de injectie van elektriciteit opgewekt door de productie-installaties aangesloten op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest.

Verder heeft de Raad van State in hetzelfde arrest in de samengevoegde zaak betreffende de vordering tot nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 5 maart 2004, de debatten heropend.

Bij arrest nr. 221.374 van 13 november 2012 heeft de Raad van State het beroep tot nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen, verworpen en is de schorsing opgeheven die was bevolen bij arrest nr. 138.837 van 23 december 2004.

6. Intussen had de nv Essent ook nog de volgende partijen gedagvaard om in het voorliggende geding tussen te komen, bij dagvaarding van 23 februari 2011: de distributienetbeheerders Inter-Energa, IVEG, INFRA-X-West en de Provinciale Brabantse Energiemaatschappij (PBE) en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG).

De griffie heeft hieraan een ander rolnummer toegekend (AR nr. 2011/2883/A).

II. VORDERINGEN.

7. De nv Essent Belgium voert in de dagvaarding aan dat de regeling inzake kosteloze distributie van groene stroom, ingevoerd bij het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 en herhaaldelijk gewijzigd, op verscheidene punten onwettig is en dat de beperkingen vervat in die regeling haar schade berokkend hebben.

De nv Essent Belgium eist dat het Vlaamse Gewest zou worden veroordeeld tot het betalen van een bedrag van 15.958,252,66 euro ten titel van schadevergoeding voor de fouten begaan door het Vlaamse Gewest minstens bij het nemen van het besluit van 4 april 2003 en het besluit van 5 maart 2004 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen.

De nv Essent eist ook dat dat het vonnis gemeen zou worden verklaard aan de partijen in bewarende tussenkomst *“en, bijgevolg, te horen zeggen voor recht dat de betaling van de recuperatiefacturen niet rechtsgeldig is”*.

Daarnaast eist de nv Essent dat de VREG zou worden veroordeeld om binnen een termijn van twee maanden over te gaan tot de herberekening van de desbetreffende K-factoren en dienvolgens aan de tussenkomende partijen de correcte K-factoren mee te delen, die hadden moeten gelden tijdens de periodes waarin de besluiten van 4 april 2003 en 5 maart 2004 van kracht waren.

In ondergeschikte orde vraagt de nv Essent dat met betrekking tot het besluit van 5 maart 2004 en de schade die uit dat besluit is ontstaan, de volgende prejudiciële vraag zou gesteld worden aan het Hof van Justitie :

“Dienen artikel 28 en 30 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap zo te worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen de reglementering van een lidstaat, in casu het Vlaamse Decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in samenhang gelezen met het besluit van de Vlaamse regering van 5 maart 2004 inzake de bevordering van de elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen zoals toegepast door de

VREG, die de kosteloze distributie beperkt tot de elektriciteit in productie-installaties die rechtstreeks injecteren in een in België gelegen distributienet en elektriciteit in productie-installaties die niet rechtstreeks injecteren in een in België gelegen distributienet uitsluit van kosteloze distributie?”.

8. De tussenkomende partijen Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Gaselwest, Sibelgas en Imea hebben een tegenvordering ingesteld tegen de nv Essent en zij eisen elk een vergoeding van 1.000 euro voor de schade wegens de tergende en roekeloze procedure.

9. De tussenkomende partijen Inter-Energa, IVEG, Infrax-West en PBE hebben eveneens bij conclusie een tegenvordering ingesteld tegen de nv Essent en zij eisen elk een vergoeding van 6.250 euro voor de schade wegens de tergende en roekeloze procedure.

III. BEOORDELING.

De samenhang.

10. De zaken met de nummers AR nr. 2004/4110/A en AR nr. 2011/2883/A worden bij toepassing van artikel 30 van het Gerechtelijk Wetboek samengevoegd.

Het verzoek tot heropening van de debatten.

11. Het Vlaamse Gewest heeft op 10 juli 2014 een verzoekschrift tot heropening der debatten ingediend.

In het verzoekschrift wordt aangevoerd dat tijdens het beraad een nieuw stuk werd ontdekt, namelijk het arrest dat het Hof van Justitie op 1 juli 2014 heeft uitgesproken in de zaak C-573/12 (Ålands Vindkraft AB tegen Energimyndigheten).

De rechter kan overeenkomstig de artikelen 772-773 van het Gerechtelijk Wetboek op verzoek van een verschijnende partij wanneer deze gedurende het beraad een nieuw stuk of feit van overwegend belang ontdekt.

De nv Essent voert in haar opmerkingen op het verzoek tot heropening der debatten terecht aan dat het arrest van het Hof van Justitie geen dergelijk feit “van overwegend belang” is, nu zowel het feitelijke kader als de toepasselijke wetgeving in die zaak C-573/12 volledig verschillend is van de voorliggende zaak.

De zaak C-573/12 betreft steunmaatregelen – in de vorm van verhandelbare groenestroomcertificaten – die aan de producent van groene stroom worden verleend, terwijl de voorliggende zaak de kosteloze distributie van groene stroom betreft, wat aan de eindafnemers (en de leveranciers) ten goede komt.

Bovendien heeft de zaak C-573/12 betrekking op de toepassing van Richtlijn 2009/28/EG, die nog niet van toepassing was op het ogenblik dat de feiten die voor de voorliggende zaak relevant zijn, zich situeren.

Het verzoek tot heropening van de debatten wordt dan ook afgewezen, omdat het aangehaalde arrest van het Hof van Justitie geen feit van overwegend belang is voor de beoordeling van de voorliggende zaak.

De tussenkomst van de “zuivere” distributienetbeheerders.

12. De “zuivere” distributienetbeheerders Inter-Energa, IVEG, Infrax-West en PBE voeren aan dat de vordering in gedwongen tussenkomst en gemeenverklaring tegen hen, niet ontvankelijk is.

Eenzijds zou hun recht van verdediging geschonden zijn, omdat zij pas in de procedure betrokken werden nadat de rechtbank in het tussenvonnis al een principiële beslissing over de vordering tot gemeenverklaring tegen distributienetbeheerders in het algemeen heeft genomen.

Dat verweer kan niet worden aangenomen. In het tussenvonnis van 4 april 2006 is weliswaar beslist dat de nv Essent over het vereiste belang beschikt om een vordering in gedwongen tussenkomst in te stellen tegen de distributienetbeheerders, maar die beslissing heeft uitsluitend betrekking op die partijen die toen in de zaak waren gedagvaard, namelijk de “gemengde” distributienetbeheerders Imea, Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Gaselwest en Sibelgas. De rechtbank heeft niet als een algemeen geldende regel beslist dat de nv Essent belang heeft bij de gemeenverklaring aan distributienetbeheerders.

De partijen Inter-Energa, IVEG, Infrax-West en PBE, die pas na dat tussenvonnis in het geding zijn betrokken, hebben dus nog de mogelijkheid om het belang van de nv Essent Belgium bij de vordering tot gemeenverklaring te betwisten, wat zij in hun conclusie ook doen. Hun recht van verdediging is derhalve niet geschonden.

13. De partijen Inter-Energa, IVEG, Infrax-West en PBE voeren aan dat de nv Essent geen belang heeft bij de vordering tot gemeenverklaring, enerzijds omdat de arresten van de Raad van State gezag van gewijsde hebben en de gemeenverklaring niet nodig is om die arresten aan hen tegenstelbaar te maken en anderzijds omdat zij geen uitstaans hebben met de betwisting tussen de nv Essent en het Vlaamse Gewest.

ABDAD

Dat laatste argument wordt ook aangevoerd door de VREG.

Ook dit verweer kan niet worden aangenomen.

Het is wel juist dat het arrest van de Raad van State van 19 mei 2010 gezag van gewijsde *erga omnes* heeft in zoverre het artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 vernietigt. Maar de rechtbank blijft bevoegd om te beoordelen wat precies de draagwijdte is van de verschillende fouten die aan het Vlaamse Gewest worden verweten en tot welke schade die fouten hebben geleden.

De rechtbank blijft ook bevoegd om te beoordelen of het Vlaamse Gewest al dan niet fouten heeft begaan bij het aannemen van het besluit van 5 maart 2004; het feit dat de Raad van State in zijn arrest van 13 november 2012 het beroep tot nietigverklaring tegen dat besluit van 5 maart 2004 heeft afgewezen, belet niet dat de rechtbank die beoordeling zelf moet maken.

Om te beoordelen of de nv Essent belang heeft bij haar vordering in gemeenverklaring tegen Inter-Energa, IVEG, Infrax-West en PBE, moet de rechtbank niet gissen wat de mogelijke betwistingen kunnen zijn in andere procedures tussen deze partijen of moet de rechtbank niet de reeds hangende procedure tussen Inter-Energa en de nv Essent onderzoeken.

Het volstaat vast te stellen dat de nv Essent belang kan hebben om zich op het gezag van gewijsde te beroepen van de uitspraak over fouten van het Vlaamse Gewest bij het beperken van de kosteloosheid van distributie van groene stroom, wanneer de nv Essent voor dergelijke distributiekosten zou aangesproken worden door de "zuivere" distributienetbeheerders.

De nv Essent heeft derhalve wel belang bij de vordering in gemeenverklaring.

De prejudiciële vraag.

14. De vordering van de nv Essent is gesteund op de buitencontractuele fout van het Vlaamse Gewest.

Er wordt aan het Vlaamse Gewest verweten dat tot tweemaal toe een onwettig besluit is genomen, waarbij het principe van artikel 15 van het Elektriciteitsdecreet van de kosteloze distributie van groene stroom werd ingeperkt.

De nv Essent Belgium voert aan dat

- zowel het besluit van 4 april 2003, waarbij de kosteloze distributie van groene stroom werd beperkt tot de injectie van elektriciteit opgewekt door de productie-installaties aangesloten op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest,

- als het besluit van 5 maart 2004, waarbij de kosteloze distributie van groene stroom werd beperkt tot de elektriciteit die geleverd wordt aan eindafnemers aangesloten op een distributienet gelegen in het Vlaamse Gewest en die opgewekt is uit een hernieuwbare energiebron in een productie-installatie die haar elektriciteit rechtstreeks injecteert in een in België gelegen distributienet,

onder meer schending inhouden van het verbod op kwantitatieve invoerbeperkingen en alle maatregelen van gelijke werking tussen de lidstaten (artikel 34 van het Verdrag betreffende Werking van de Europese Unie) en van het gelijkheidsbeginsel (gewaarborgd door artikel 18 VWEU en de artikelen 3.1 en 11.2 van de Richtlijn 96/92/EG).

Die opgeworpen schending van Europese normen, doet de vraag rijzen naar de uitlegging van die normen.

15. Noch het feit dat de Raad van State artikel 2 van het besluit van 4 april 2003 heeft vernietigd (arrest nr. 204.108 van 19 mei 2010) noch het feit dat de Raad van State het beroep tot vernietiging van het besluit van 5 maart 2004 heeft afgewezen (arrest nr. 221.374 van 13 november 2012), heeft tot gevolg dat die punten al definitief zouden beslecht zijn en de rechtbank die vragen niet meer moet beoordelen.

Wat de vernietiging van het besluit van 4 april 2003 betreft, is het wel zo dat het arrest van de Raad van State op dit punt gezag van gewijsde heeft *erga omnes*, zodat de onwettigheid van het besluit vaststaat en de rechtbank niet meer kan beslissen dat het besluit wel wettig was.

Maar de Raad van State heeft uitsluitend de schending van de beginselen van de Belgische economische unie vastgesteld.

In de voorliggende zaak voert de nv Essent Belgium echter aan dat ook de toepasselijke normen van Europees recht zijn geschonden. Het Vlaamse Gewest daarentegen zegt dat er geen onwettigheid was in zoverre stroom van buiten België uitgesloten werd van de kosteloze distributie.

Het feit dat de Raad van State artikel 2 van het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 heeft vernietigd en dat het bijgevolg vaststaat dat dit besluit onwettig is, belet niet dat de rechtbank ook de aangehaalde schending door het besluit van 4 april 2003 van de Europese normen moet onderzoeken. De vordering van de nv Essent is immers niet enkel gesteund op de door de Raad van State vastgestelde onwettigheid (de belemmering van het vrije verkeer van goederen binnen de Belgische economische unie zonder aanvaarbare verantwoording) en de rechtbank moet dus nog steeds – ondanks het vaststaande feit dat het besluit van 4 april 2003 onwettig was – nagaan of ook de aangehaalde Europese normen geschonden zijn.

Wat het besluit van 5 maart 2004 betreft, moet de rechtbank nog steeds de aangevoerde fout van het Vlaamse Gewest en de uit die fout ontstane schade beoordelen.

De verwerping door de Raad van State van het beroep tot nietigverklaring van dit besluit van 5 maart 2004, is geen beslissing die gezag van gewijsde *erga omnes* heeft en die de beoordeling van de aangevoerde feiten aan de rechtbank zou onttrekken.

De rechtbank acht het voor de oplossing van het geschil noodzakelijk de hierna volgende prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.

OM DEZE REDENEN BESLIST DE RECHTBANK

Gelet op de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals nadien gewijzigd;

Gelet op artikel 73 van de wet van 19 juli 2012 betreffende de hervorming van het gerechtelijk arrondissement Brussel, zoals laatst gewijzigd bij wet van 28 maart 2014 houdende wijziging en coördinatie van diverse wetten inzake Justitie wat het gerechtelijk arrondissement Brussel en het gerechtelijk arrondissement Henegouwen betreft;

Rechtsprekende in eerste aanleg, na tegenspraak;

Voegt de zaken met de nummers AR nr. 2004/4110/A en AR nr. 2011/2883/A samen;

Wijst het verzoek van het Vlaamse Gewest van 10 juli 2014, strekkende tot de heropening der debatten, af;

Stelt vast dat de nv Essent Belgium belang heeft bij de bij dagvaarding van 23 februari 2011 ingestelde vorderingen tot gemeenverklaring en verklaart die vorderingen tegen Inter-Energa, Iveg, Infrax-West, de Provinciale Brabantse Energiemaatschappij en de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt ontvankelijk;

Alvorens verder recht te doen,

Stelt de hiernavolgende prejudiciële vragen aan de het Hof van Justitie van de Europese Unie:

1. Dienen de artikelen 28 en 30 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap zo te worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen de reglementering van een lidstaat, in casu het Vlaamse Decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in samenhang gelezen met het besluit van de Vlaamse regering van 4 april 2003 “tot wijziging van het besluit van de Vlaamse regering van 28 september 2001 inzake de bevordering van elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen” en die de kosteloze distributie beperkt tot de injectie van elektriciteit opgewekt door de productie-installaties aangesloten op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest en elektriciteit van productie-installaties die niet op de distributienetten gelegen in het Vlaamse Gewest zijn aangesloten, uitsluit van kosteloze distributie?
2. Dienen de artikelen 28 en 30 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap zo te worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen de reglementering van een lidstaat, in casu het Vlaamse Decreet van 17 juli 2000 houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in samenhang gelezen met het besluit van 5 maart 2004 inzake de bevordering van de elektriciteitsopwekking uit hernieuwbare energiebronnen zoals toegepast door de VREG, die de kosteloze distributie beperkt tot de elektriciteit in productie-installaties die rechtstreeks injecteren in een in België gelegen distributienet en elektriciteit in productie-installaties die niet rechtstreeks injecteren in een in België gelegen distributienet uitsluit van kosteloze distributie?
3. Is een nationale regeling zoals bedoeld sub 1 en sub 2 verenigbaar met het gelijkheidsbeginsel en verbod tot discriminatie zoals onder meer vervat in artikel 12 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap en de artikelen 3.1 en 3.4 van de toenmalige richtlijn 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 betreffende de gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van Richtlijn 96/92/EG?

Verzoekt de griffie bij het vonnis de volgende **procedurestukken** aan het Hof van Justitie te bezorgen :

- de dagvaarding, op verzoek van de nv Essent Belgium op 15 maart 2004 betekend aan het Vlaamse Gewest;
- de dagvaardingen in tussenkomst en gemeenverklaring, op verzoek van de nv Essent, in april 2005 betekend aan Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Gaselwest, Sibelgas en Imea;
- het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, 25ste kamer, van 4 april 2006;
- de dagvaarding, op verzoek van de nv Essent op 23 februari 2011 betekend aan Inter-Energa, Iveg, Infrax-West, de PBE en de VREG;
- de “derde hernemende syntheseconclusies” voor de nv Essent Belgium;
- de op 29 november 2013 ingediende syntheseconclusie voor het Vlaamse Gewest;
- de op 30 januari 2014 ingediende syntheseconclusies voor Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Gaselwest, Sibelgas en Imea;

WBLA

- de "syntheseconclusie na beschikking dd. 08/01/2013" voor Inter-Energa, Iveg, Infrax-West en de PBE;
- de op 29 november 2013 ingediende syntheseconclusie voor de VREG;
- het verzoekschrift tot heropening van de debatten voor het Vlaamse Gewest ingediend op 10 juli 2014;
- de opmerkingen voor de nv Essent Belgium, ingediend op 18 juli 2014.

Vindplaats arresten Raad van State.

Overeenkomstig punt 22, tweede streepje, voetnoot, van de "Aanbevelingen aan de nationale rechterlijke instanties over het aanhangig maken van prejudiciële procedures" (2012/C 338/01), wordt hieronder de vindplaats op het internet van de geciteerde arresten van de Raad van State weergegeven:

- arrest nr. 127.031 van 12 januari 2004 (schorsing besluit van 4 april 2003) :
<http://www.raadvst-consetat.be/Arresten/127000/000/127031.pdf>
- arrest nr. 138.837 van 23 december 2004 (schorsing besluit van 5 maart 2004) :
<http://www.raadvst-consetat.be/Arresten/138000/800/138837.pdf>
- arrest nr. arrest nr. 204.108 van 19 mei 2010 (vernietiging besluit van 4 april 2003) :
<http://www.raadvst-consetat.be/Arresten/204000/100/204108.pdf>
- arrest nr. nr. 221.374 van 13 november 2012 (afwijzing beroep tegen besluit van 5 maart 2004) :
<http://www.raadvst-consetat.be/Arresten/221000/300/221374.pdf>

De samengevoegde zaken worden voor het overige naar de bijzondere rol verzonden en de beslissing over de kosten wordt aangehouden;

Aldus gevonnist en uitgesproken in de openbare terechtzitting van de 25ste kamer van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel, op 2 september 2014, waar aanwezig waren en zitting namen:

de heer Bruno DE GRYSE, rechter,
de heer Johan GYSEMANS, afgevaardigd griffier,

J. GYSEMANS

B. DE GRYSE

medewerker-assistent bij de griffie
van deze rechtbank, door de magistraat toegevoegd
als griffier, overeenkomstig artikel 329 van het
gerechtelijk wetboek, de hoofdgriffier, de griffiers
en de adjunct-griffiers verhinderd zijnde.

Voor eensluidend afschrift.

Voor de Hoofdgriffier,

De griffier,

Gert Schaillée
afg. griffier

**NEDERLANDSTALIGE
RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG
BRUSSEL**

Datum : 9/10/14

JBC n°

Blz. x 3,00 EUR

Betaalde rechten : EUR

De griffier